

DECIZIE

19 septembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Victor Burduh
Luiza Gafton
Svetlana Filincova

Examinând recursul declarat de către Gherman Marian reprezentat de avocatul Gorea Tatiana,

în cadrul cauzei civile intentate la cererea de chemare în judecată depusă de Gherman Marian împotriva Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova și Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la obligarea recalculării pensiei,

împotriva deciziei din 05 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale, casată hotărârea din 27 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost respinsă,

c o n s t a t ă:

La 14 februarie 2017, Gherman Marian s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova și Casa Națională de Asigurări Sociale cu privire la obligarea recalculării pensiei.

În motivarea cererii de chemare în judecată a invocat, că este fost angajat al Ministerului Afacerilor Interne, exercitând până la momentul concedierii funcția de conferențiar universitar al catedrei „Activitate specială de investigații și securitate informațională” a Academiei „Ștefan cel Mare”.

Reclamantul a explicat că, la 09 decembrie 2016, prin ordinul MAI nr. 215 privind întreruperea raporturilor de muncă și încetarea serviciului, a fost reziliat contractul individual de muncă dintre colonelul de poliție, conferențiar universitar al catedrei „Activitate specială de investigații și securitate informațională”, Academia „Ștefan cel Mare”, Gherman Marian, angajat prin cumul, pe 0,5 salariu, și Ministerul Afacerilor Interne.

În luna decembrie 2016 a fost informat că i s-a stabilit o pensie, începând cu data de 10 decembrie 2016 în mărime de 4469,36 de lei pe lună.

În opinia reclamantului la calcularea pensiei nu au fost luate în considerare toate plățile achitate pentru prestarea orelor de activitate științifică prezentat de serviciul financiar al Academiei „Ștefan cel Mare”.

Astfel, la 09 ianuarie 2017, reclamantul s-a adresat cu cerere prealabilă către Ministerul Afacerilor Interne, solicitând revizuirea materialelor dosarului de pensionare și luarea în calcul a tuturor plăților achitate pentru prestarea orelor de activitate științifică (conducerea tezelor de doctorat, examene de doctorat), în vederea stabilirii depline a pensiei, iar la 07 februarie 2017, prin răspunsul nr. 15/3-G-2/17, Ministerul Afacerilor Interne a refuzat în satisfacerea cererii prealabile.

A mai invocat că ulterior a adresat o cerere și către Casa Națională de Asigurări Sociale, cu solicitarea recalculării mărimii pensiei stabilite, prin includerea în calculul pensiei a plăților de care a beneficiat reclamantul în legătură cu deținerea prin cumul 0,5 salariu, a funcției de conferențiar universitar al catedrei „Activitate specială de investigații și securitate informațională” al Academiei „Ștefan cel Mare” al MAI, precum și calculele pentru prestarea orelor de activitate științifică (conducerea tezelor de doctorat, examene de doctorat).

Plățile efectuate în legătură cu deținerea prin cumul, 0,5 salariu a funcției de conferențiar universitar al catedrei activități speciale de investigație a Academiei „Ștefan cel Mare”, reprezintă plăți permanente, care urmează a fi luate în considerare la calcularea pensiei.

Gherman Marian a solicitat în instanță obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să recalculeze mărimea pensiei calculată reclamantului, din momentul stabilirii acesteia, prin includerea în calculul pensiei a plăților de care a beneficiat reclamantul în legătură cu deținerea prin cumul 0,5 salariu, a funcției de conferențiar universitar al catedrei „Activitate specială de investigații și securitate informațională” a Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI, precum și calculele pentru prestarea orelor de activitate științifică (conducerea tezelor de doctorat, examene de doctorat).

Prin hotărârea din 27 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru), a fost admisă integral cererea de chemare în judecată depusă de Gherman Marian împotriva Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova și Casa Națională de Asigurări Sociale cu privire la obligarea recalculării pensiei. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să recalculeze mărimea pensiei stabilite lui Gherman Marian, începând cu momentul stabilirii pensiei, prin includerea în calculul pensiei a plăților de care a beneficiat Gherman Marian în legătură cu deținerea prin cumul a funcției de conferențiar universitar al catedrei „Activitatea specială de investigații” din cadrul Academiei Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova „Ștefan cel Mare” (0,5 salariu) și plățile efectuate pentru prestarea orelor de activitate științifică.

Prin decizia din 05 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale, casată hotărârea din 27 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost respinsă.

La 23 mai 2018, Gherman Marian reprezentat de avocatul Gorea Tatiana a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 05 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia cu menținerea hotărârii instanței de fond.

În motivarea recursului declarat, Gherman Marian reprezentat de avocatul Gorea Tatiana a invocat că instanța de apel la pronunțarea deciziei a aplicat în mod eronat legea și nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 18 iulie 2018, recursul declarat de Gherman Marian reprezentat de avocatul Gorea Tatiana a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) al Codului de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Instanța de recurs constată că, decizia recurată a fost pronunțată la 05 aprilie 2018, recepționată de reprezentantul recurentului la 08 mai 2018, iar recursul a fost declarat la 23 mai 2018, fapt ce atestă că recurentul s-a conformat normelor procedurale legale și a declarat în termen recursul.

În conformitate cu art. 444 al Codului de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

În corespundere cu prevederile art. 445 alin. (1) lit. f) al Codului de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea deciziei recurate și menținerea hotărârii instanței de fond, din considerentele ce urmează.

În cadrul examinării cauzei s-a stabilit cu certitudine faptul că, la 25 martie 2016, prin ordinul nr. 48-ef s-a dispus întreruperea raporturilor de muncă între Gherman Maria și Ministerul Afacerilor Interne cu menținerea funcției de bază de șef al catedrei „Activitate specială de investigații și securitate informațională” a Facultății drept a Academiei „Ștefan cel Mare”, iar la 09 decembrie 2016 prin ordinul nr. 215, a fost încetat serviciul și reziliat contractul individual de muncă cu dreptul de a primi pensie pe linia Ministerului Afacerilor Interne.

Rezultat al întreruperii relațiilor de muncă, serviciile abilitate ale Academiei „Ștefan cel Mare” au perfectat dosarul de pensionare, inclusiv au întocmit certificatul despre întreținerea bănească, în baza căruia urma să-i fie calculată pensia lui Gherman Marian și prin avizul Direcției Generale Economie și Finanțe a MAI, recurentul a fost informat că, începând cu 10 decembrie 2016 i s-a stabilit o pensie lunară în mărime de 4469,36 de lei.

La 07 februarie 2017, Ministerul Afacerilor Interne (Direcția Generală Economie și Finanțe), ca răspuns la cererea prealabilă din 09 ianuarie 2017, a refuzat satisfacerea cerințelor recurentului, motivând prin faptul că, plățile elucidate în coloana 6, precum și rubrica ore pentru activitatea științifică, a certificatului despre întreținerea bănească nr. 20, sunt plăți achitate pentru orele citite suplimentar pentru munca exercitată în afara atribuțiilor funcționale, care nu sunt acordate permanent.

La fel, la 17 mai 2017, cu solicitări similare cu privire la recalcularea pensiei, reclamantul s-a adresat Casei Naționale de Asigurări Sociale.

În corespundere cu prevederile art. 29 alin. (1) lit. c) și art. 34 alin. (1) al Legii cu privire la activitatea poliției și statutului polițistului (în vigoare la momentul adresării în instanță), polițistul nu are dreptul să desfășoare alte activități remunerate cu excepția activităților didactice sau științifice, iar în măsura în care

raporturile de serviciu nu sunt reglementate de legea respectivă se aplică prevederile Codului muncii.

Așadar, din coroborarea prevederilor art. 267, 268 al Codului muncii cu prevederile art. 30 alin. (1), (2) al Legii cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar reiese că, munca prin cumul reprezintă îndeplinirea de către salariat, pe lângă munca de bază, a unei alte munci, permanente sau temporare, în afara orelor de program, salariații angajați prin cumul beneficiind de aceleași drepturi și garanții ca și ceilalți salariați din unitatea respectivă, fiind salariați în raport cu munca prestată, iar particularitățile muncii prin cumul pentru unele categorii de salariați (cadre didactice) se stabilesc de Guvern.

Conform art. 44 alin. (1), (2) al Legii cu privire la asigurarea cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne (reglementări analogice fiind stipulate și în Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994), pensia pentru militarii care au satisfăcut serviciu prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și pentru familiile lor se calculează din solda acestora.

Pensia pentru persoanele menționate se calculează din: salariul funcției, salariul pentru gradul militar sau special, sporul procentual pentru vechime în serviciu primite înainte de concediere, precum și din media lunară a altor recompense, plăți, sporuri și suplimente primite în ultimul an de serviciu, cu excepția plăților compensatorii și a indemnizației bănești unice în mărimea sumei mijloacelor bănești de întreținere pe un an.

Raportând normele legale aplicabile în cazul de față la speța dedusă judecării, Colegiul lărgit constată cu certitudine că, Gherman Marian fiind salariat pentru munca prin cumul, obținând dreptul la pensie pe linia Ministerului Afacerilor Interne, are o speranță legitimă de a i se calcula cuantumul pensiei lunare în raport cu toate plățile salariale, or o altă interpretare în sensul derogării de la caracterul cumulativ al acestor plăți este în contradicție cu legislația în vigoare.

Colegiu consideră important de a evidenția faptul că prima instanță corect a reținut sub aspectul bazei de calcul certificatul de întreținere bănească nr. 20, care reflectă componentele salariului de bază și recompensele pentru munca prin cumul.

În același context, instanța de recurs reține că prestarea muncii prin cumularea funcțiilor de șef al catedrei „Activitate specială de investigații și securitate informațională” a Facultății drept a Academiei „Ștefan cel Mare” și de conferențiar universitar al aceleiași catedre reprezintă muncă permanentă, fiind remunerat cu salariu permanent și nicidecum compensatoriu sau ocazional.

Astfel, în conexiunea celor relatate, instanța de recurs conchide că intimații neîntemeiat i-a refuzat lui Gherman Marian, calcularea pensiei cu includerea în calculul pensiei a plăților de care a beneficiat Gherman Marian în legătură cu deținerea prin cumul a funcției de conferențiar universitar al catedrei „Activitatea specială de investigații” din cadrul Academiei Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova „Ștefan cel Mare” (0,5 salariu) și plățile efectuate pentru prestarea orelor de activitate științifică.

În coerența celor expuse, Colegiul lărgit trage concluzia că, soluția instanței de apel rezultă din interpretarea eronată a normelor de drept bazată pe simpla însușire al argumentelor apelului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale fără a le raporta la norma materială, probele prezentate și fără a le da o apreciere în

contradicție cu celelalte argumente invocate.

Potrivit art. art. 390 alin. (1) lit. e), f) al Codului de procedură civilă, decizia instanței de apel trebuie să conțină: motivele concluziilor instanței de apel și referirea la legea guvernantă; concluziile instanței de apel în urma examinării apelului.

În cadrul dreptului la un proces echitabil se analizează dreptul oricărei părți în cadrul unei proceduri judiciare de a prezenta instanței observațiile, argumentele și mijloacele sale de probă, coroborat cu dreptul fiecărei părți ca aceste observații și argumente să fie examinate în mod efectiv. Cu privire la aceste aspecte, obligația instanței de motivare a deciziilor sale este singurul mijloc prin care se poate verifica respectarea lor.

Conform jurisprudenței CEDO, noțiunea de proces echitabil presupune ca o instanță internă care nu a motivat decât pe scurt hotărârea sa să fi examinat totuși în mod real problemele esențiale care i-au fost supuse, și nu doar să reia pur și simplu concluziile unei instanțe inferioare (cauza Helle vs Finlanda, hotărârea din 19 decembrie 1997).

Cu alte cuvinte, o motivare excesiv de succintă sau necorespunzătoare în raport cu complexitatea cauzei echivalează, practic, cu inexistența motivării.

Obligația instanței de a răspunde prin motivare la argumentele prezentate de părți este justificată, întrucât numai prin pronunțarea unei hotărâri motivate poate fi realizat un control public al administrării justiției (cauza Hirvisaari vs Finlanda, hotărârea din 27 septembrie 2001).

În coerența celor expuse, instanța de recurs trage concluzia că legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanței este certă, ori aceasta este întemeiată exclusiv pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în cadrul examinării cauzei strict potrivit normelor legale, iar careva motive de casare al acesteia, prevăzute de art. 386 al Codului de procedură civilă, nu sunt.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia interpretării eronate a normelor de drept material, neaplicarea legii relevante speței și motivarea insuficientă a unei soluții de casare a unei hotărâri legale, de către instanța de apel, fapt ce a dus la soluționarea greșită a cauzei și emiterea unei soluții neîntemeiate și pasibile de a fi casată.

Astfel, din considerentele arătate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia din 05 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău cu menținerea hotărârii din 27 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru).

Având în vedere cele expuse și în conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) al Codului de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Gherman Marian reprezentat de avocatul Gorea Tatiana.

Se casează decizia din 05 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

Se menține hotărârea din 27 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru), emisă în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Gherman Marian împotriva Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova și Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la obligarea recalculării pensiei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Victor Burduh

Luiza Gafton

Svetlana Filincova